

Dahlgard konstaterede, er det ikke sandsynligt at et nyt Danfoss kunne opstå i dag. Det betyder ikke, at det ikke *kan* ske. Der sker skam en kapitaldannelse i samfundet, men den sker fortrinsvis i pensionsformuer af forskellig art, og disse formuer placeres næsten udelukkende i obligationer eller i danske eller udenlandske børsnoterede aktier. Direkte investeringer i mindre virksomheder med et vækstpotentiale sker ikke. Det er ganske enkelt for arbejdskrævende for dem, der skal pleje pensionsformuerne.

Hele den udvikling er, som det fremgår, ikke ubetinget negativ. Det er da fint, at det bliver sværere at skabe monopol på profitter. Det er også godt, at folk ikke får store beløb forærende, bare fordi de har købt en bolig. Det er da også fint, at folk sparer, at mange mennesker har sikret deres alderdom med en pensionsopsparing. Men det skaber altså problemer, at samfundets kapitaldannelse sker så adskilt fra erhvervsvirksomhederne, som det er tilfældet.

Det er især et problem, fordi en meget stor del af Folketinget hidtil har nægtet at se virkeligheden i øjnene og handle derefter. Problemet er den overdrevne tro på markedets velsignelser. På grund af markedets vitterlige fordele i mange sammenhænge tror borgerlige partier, at markedet kan løse alt, og når det så ikke gør det, forbliver problemerne bare uløste. Fænomenet er internationalt: Overalt i den vestlige verden er der mangel på nye virksomheder, og i Østeuropa havde mange ventet en opblomstring af små private virksomheder efter kommunismens fald, men hidtil har det mest været mafiabander og udenlandske koncerner, der har præget udviklingen.

I Kina er det i hvert fald på det erhvervsmæssige område gået noget bedre, men under Erhvervsudvalgets nylige besøg kunne vi se, hvad årsagen er: Den er ganske enkelt, at det i vidt omfang er folkekommunerne, der har udnyttet de muligheder for iværksættelse, som de friere markedsforskelde har skabt. Private iværksættelser eksisterer også, men spiller en langt mindre rolle. Selv om problemet således ikke er specielt dansk, er der ét forhold, der er specielt dansk, og det er det forhold, at Folketinget ikke har været villigt til at erkende problemet og gøre noget ved det.

Tyskland har gennem mange år stillet startkapital til rådighed for iværksættere gennem såkaldte egenkapitalhjælpeordninger. Svenskerne var dygtige til at hjælpe iværksættere blandt de ansatte i gang i forbindelse med lukning af stør-

re virksomheder. Og USA har ikke alene bedre offentlige ordninger til at hjælpe iværksættere i gang og langt bedre muligheder for via venturekapitalordninger at lede både pensionskapital og anden kapital ind i iværksættelse. Som vi diskuterede i tirsdags, har USA også langt bedre ordninger til at fremme medarbejderes overtagelse af deres virksomheder.

Fra SF's side har vi i årevis forsøgt at gøre Folketinget opmærksomt på problemerne, blandt andet ved at henvise til velfungerende udenlandske ordninger. En vis forståelse er der da også kommet, og nogle ordninger er gennemført, men det er langtfra tilstrækkeligt, således som den lave iværksættelsesrate viser.

I nytårstalen omtalte dronningen alles ansvar for at løse problemerne; hun mente givetvis ikke, at kun Folketinget har et ansvar. Men da hun ikke konkret undtog Folketinget, må det altså også gælde os, og hidtil har Folketinget ikke levet op til ansvaret. Problemet med den lave iværksættelse løses ikke med en enkelt ordning; der skal en række initiativer til: bedre muligheder for iværksættere for at få egenkapital, et bredere syn på iværksættelse, så det både omfatter enkeltmandsvirksomheder, medarbejderejede virksomheder og kommunale virksomheder, for så vidt de opererer på markedsvilkår, og ordninger, der leder pensionskapital hen til erhvervsformål.

Så længe Folketinget ikke er villigt til at gøre noget for at lede kapitalen hen, hvor der er brug for den, kommer vi ikke videre, og så er denne debat overflødig.

Fra SF's side har vi intet imod, at skolelæreren fortæller lille Per og lille Irene om, hvordan det er at skulle ernære sig som blikkenslager, hvis skolelæreren skulle vide noget om dét. Vi ser også gerne, at børnene kommer på virksomhedsbesøg, og at der tilbydes iværksætterkurser på de højere læreanstalter. Kort sagt: Det bidrag, som uddannelsessektoren kan yde, skal den selvfølgelig også yde. Derfor vil jeg også gerne sige, at vi vil stemme for den dagsorden, der er fremsat. Så får vi vel også den lille sidegevinst, at vi pludselig ser Det Konservative Folkeparti rose folkeskoleloven.

Men det er en fejltagelse at tro, at der grundlæggende er tale om et problem i uddannelsessektoren. I Stalins Sovjetunion talte man om at skabe det socialistiske menneske: Når samfundet ikke fungerede som tilsigtet, måtte det være menneskets skyld, og så skulle mennesket laves om!